

حسن احمدی

عضو هیئت علمی دانشگاه پیام نور

خواب بخشی

کارشناس ارشد دانشکده وزارت امور خارجه

◀ روند مهاجرت جماعتی از مسلمانان به قاره آمریکا و شکل گیری جمعیت مسلمانان در ینگی دنیا با همه اهمیت و جذابیتی که دارد چندان مورد بحث واقع نشده است و حتی در میان خودمان که اهل پژوهش و مطالعه و علاقه به تاریخ هستیم هم بندرت کسی پیدا می شود که در این باره اطلاعات و معلومات درست و حسابی داشته باشد. اما بحث های داغ این روزها درباره ایران و آمریکا و مذاکره رودروی نمایندگان ام القرای اسلام و ام القرای کفر، جای خالی خیلی از این گونه مباحث و موضوعات در فضای علمی و مطبوعاتی کشور را نمایان ساخت و احتمالا اکنون، بی هیچ توصیه و ترغیبی مایل هستید که مطلبی در این زمینه بخوانید و بدانید. مقاله زیر در راستای پاسخ به میل شما به دانستن پیرامون اینکه: چرا و چگونه مسلمانان و شیعیان به آمریکا راه یافتند؟ جمعیت شیعیان آمریکا چقدر و برآندگی جغرافیایی آن چگونه است؟ و آنجا جکار می کنند؟

پله پله؛ اجتماع شیعیان در آمریکا

پیشرو علوم اسلامی

ورود شیعیان به آمریکا

اگرچه سابقه نفوذ اسلام به آمریکا بنا بر برخی شواهد و قرائن، قدمتی طولانی داشته و به تعبیری با زمان ورود سیاهان توام و همراه بوده است؛ لیکن امروزه مهم‌ترین گروه مسلمان بومی و یا به تعبیر درست، بومی شده این سرزمین شیعه‌ای هستند که خصوصاً از سال ۱۹۱۳م/۱۳۱۱ق به بعد، در گروه‌های مختلف ولی معبود اسلامی و عمدتاً در جنبش «ملت اسلام» یا همان جنبش «مسلمان سیاه» شکل یافته‌اند. مهاجرت مسلمانان به قاره آمریکا از قسمت‌ها و سرزمین‌های مختلف دنیا در چند مرحله صورت گرفته است. در اوایل قرن نوزدهم، مسافرت و مهاجرت افراد مسلمان به آمریکا و به ویژه آمریکای شمالی از طریق دعوت، استخدام و بهر‌مرداری ویژه از آنها در حرفه‌هایی صورت می‌گرفت که اروپایی‌ها با آن آشنایی نداشتند. این روند ادامه داشته و باعث شکل‌گیری طیف‌های گوناگونی از مسلمانان نقاط مختلف دنیا در آمریکا شده است. به گفته ابراهیم هوپر، کارشناس شورای روابط آمریکا و اسلام: «اولین مسلمانانی که به آمریکا آمدند برده‌هایی بودند که

از آفریقا آورده شدند. احتمالاً بیست درصد از برده‌هایی که از آفریقا آورده شدند مسلمان بودند. ما گزارش‌هایی داریم که برخی برده‌های مسلمان به آفریقا بازگشتند اما آنهایی که ماندند مجبور به تغییر دین خود شده و مسیحی شدند».

بر اساس گزارش‌های منتشر شده توسط وزارت خارجه آمریکا، نخستین موج مهاجران مسلمان در سال‌های ۱۸۷۵ تا ۱۹۱۲ از مناطق تحت حاکمیت امپراتوری عثمانی یعنی خاورمیانه و اروپای شرقی به آمریکا آمدند. بیشتر این مهاجران به‌دلیل اقتصادی و یا از ترس خدمت در ارتش عثمانی در زمان جنگ جهانی اول به آمریکا وارد شدند.

پس از پایان جنگ جهانی اول که به فروپاشی امپراتوری عثمانی انجامید، کشورهای غربی سرپرستی برخی مناطق تحت حکومت عثمانی نظیر سوریه، لبنان، فلسطین و اردن را بر عهده گرفتند. دلایل سیاسی همراه با وضعیت بد اقتصادی ناشی از جنگ جهانی اول، موج دوم مهاجران مسلمان را راهی آمریکا کرد. تغییر قوانین مهاجرت آمریکا در دهه پنجاه میلادی شرایط را برای عزیمت موج بعدی مسلمانان این‌بار از اروپای شرقی، شوروی سابق، هند و پاکستان به این کشور مهیا کرد. در موج سوم، مهاجران مسلمان بر خلاف موج‌های پیشین از تحصیلات بیشتری برخوردار بوده، به جای مناطق روستایی در شهرهای بزرگی نظیر نیویورک و شیکاگو رحل اقامت افکندند. سرانجام موج چهارم مهاجران از سال ۱۹۶۵ و به دنبال بهبود بیش از پیش قوانین مهاجرت توسط لیندون جانسون، رئیس‌جمهور وقت آمریکا، آغاز شد. این در حالی بود که پیش از آن شرایط خیلی سخت بود. بعد از سال ۱۹۶۵ شیعیانی از هند، پاکستان، عراق و ایران به آمریکا مهاجرت کردند. جامعه شیعیان، پس از اهل تسنن، بزرگ‌ترین گروه مسلمانان در ایالات متحده آمریکا هستند و شیعیان اثنی عشری قریب به اتفاق این گروه از مسلمانان را تشکیل می‌دهند.

پراکندگی جغرافیایی و ترکیب جمعیتی درباره جمعیت مسلمانان و نیز درباره تعداد گروه‌های مذهبی در آمریکا اختلاف‌نظر بسیار وجود دارد. گروهی اعلام کرده‌اند که مسلمانان در آمریکا اصلاً نمی‌توانند بیش از دو میلیون نفر باشند؛ در حالی که اگر شما فقط به کتاب تلفن مراجعه کنید، اسم مسلمانان بیش از دو میلیون نفر است. اما گروه‌های دیگر، تعداد مسلمانان در آمریکا را در حدود هشت تا ده میلیون نفر تخمین زده‌اند. البته در این زمینه که از آن میان، چند نفر شیعه هستند، هیچ آمار مشخصی در دست نیست. طبق برخی آمارها، درصد تقریبی شیعیان نسبت به جمعیت کشور آمریکا را ۰.۸ درصد تخمین می‌زنند. همچنین آمار انجمن دین و زندگی اجتماعی «PEW» از شیعیان ایالات متحده آمریکا در سال ۲۰۰۹ نشان می‌دهد درصد شیعیان نسبت به جمعیت مسلمان آمریکا ۱۰ تا ۱۵ درصد است.

شیعیان آمریکا را می‌توان به دو گروه بزرگ تقسیم کرد، گروه اول، شیعیان مهاجری هستند که حدود صد و هشتاد سال پیش، از کشورهای مسلمان به آمریکا مهاجرت کردند و گروه دوم آمریکایی‌هایی سیاه‌پوست و سفیدپوستی هستند که از راه‌های گوناگون، از جمله با تبلیغات صوفیه، به اسلام گرویدند. بیشتر مسلمانان آمریکایی، آفریقایی تبار، ابتدا سنی مذهب

هزار شیعه بیشترین تمرکز شیعیان آمریکا را در بردارند. بیشترین جمعیت شیعیان میشیگان را شیعیان مهاجر از کشورهای جنوب شرق آسیا، پاکستان و بنگلادش تشکیل می‌دهند و بعد از این گروه به ترتیب لبنانی‌های مهاجر، پناهجویان عراقی و شیعیان ایرانی تبار در رده‌های بعد قرار دارند. نکته قابل توجه آنکه در محله‌های شیعه نشین این شهرها، اذان شیعی از مساجد پخش می‌شود.

هویت یابی شیعیان

افزایش جمعیت مسلمانان در آمریکا و به ویژه نفوذ و گسترش این دین در بین جمعیت‌های اقلیت، حقیقتی است که توجه بسیاری را به خود جلب کرده است. انسجام روزافزون این طبقه جدید سبب شده است تا روز به روز جایگاه مستحکم‌تری در جامعه آمریکا پیدا کند، به طوری که به عقیده بسیاری، اسلام به بخشی از جامعه و فرهنگ ایالات متحده تبدیل شده است و روز به روز هم بر دامنه نفوذ و میزان گسترش آن افزوده می‌شود. به هر ترتیب اولین گروه‌های مسلمان در ورودشان به آمریکا، تلاش داشتند تا با حفظ هم‌پیوندی‌های فرهنگی، هویت اسلامی خود را در جامعه جدید حفظ نمایند. عناصر فرهنگی خارج از محیط آمریکا نیز مسلمانان آمریکا را تحت نفوذ گرفتند. فرهنگ‌های متنوع وارداتی مراکز فرقه‌ای را در آمریکا پدید آورده و موجب از خودبیگانگی شیعیانی شده که از پیشینه فرهنگی متفاوتی برخاسته‌اند.

در تحلیلی کوتاه بر وضعیت مسلمانان و شیعیان در کشور آمریکا، وضعیت فعلی را می‌توان این گونه ارزیابی کرد که آنان از وضعیت رو به رشدی برخوردار هستند. هم اکنون آنها موسسات و مراکز اسلامی زیادی را در آمریکا فعال کرده‌اند؛ ولی متأسفانه وحدت و همکاری لازم را با هم ندارند. بسیاری از تحلیلگران و پژوهشگران اجتماعی و دینی مسلمانان (اهل تشیع و اهل تسنن) در آمریکا چنان مشغول درگیری با هم هستند که نمی‌توانند یک جبهه متحد بر ضد دشمنان ایجاد کنند و یا از منافع خود دفاع کنند. مسلمانان (اهل تشیع و اهل تسنن) به جای همکاری با هم، به خاطر اینکه بیشتر مشغول رقابت و حمله به یکدیگر هستند کمتر می‌توانند از حقوق طبیعی خود دفاع کنند؛ ولی در کل وضعیت اسلام و مکتب اهل بیت (ع) در این کشور مناسب است.

شیعیان مانند سایر گروه‌های حاضر در آمریکا بنیادهای مذهبی متنوعی را تأسیس کرده‌اند برخی از این بنیادها توسط مراجع تقلید به وجود آمده‌اند. در کنار بنیادها، مراکزی نیز برای ارائه خدمات به اجتماعات شیعی منطقه پدید آمده‌اند. در این مراکز معمولاً جلس‌های دینی و مذهبی برگزار می‌گردد. نقش این مجالس را در تنظیم زندگی سیاسی، اجتماعی و دینی شیعیان آمریکایید به درستی درک کرد. یکی از عناصر اساسی در حیات دینی شیعه، بزرگداشت شهادت امام حسین (ع) است. این امر شیوه‌ای مطلوب برای رهبران شیعه به منظور بسیج مردم فراهم می‌آورد. جلسات معمولاً در حسینیه‌ها برگزار می‌گردد. امور دیگری نظیر مراسم عبادت، تعلیم ادب اجتماعی، ازدواج و تمهیدات مراسم تدفین نیز در این حسینیه‌ها انجام می‌شود.

عدم شناخت

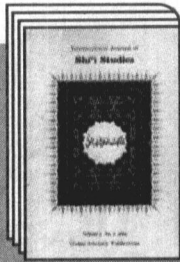
یکی از نقاط ضعف گروه‌های مبلغ در آمریکا برای هم‌افزایی فرهنگی بین شیعیان این کشور، فقدان منابع مالی است. این امر در حالی رخ داده که جامعه اهل تسنن جهان از سوی عربستان سعودی حمایت مالی می‌شوند و در قبال این حمایت، جامعه منافع دینی عربستان را در آمریکا تأمین کرده، به شیوه‌های گوناگون، دیدگاه وهابیان را منتشر می‌کند؛ ولی برعکس، برای حمایت مالی از کارهای تبلیغی تشیع، شاهد عزم جدی شیعیان نیستیم. از نقاط ضعف جریان‌های شیعی در آمریکا باید به چند پارگی و عدم همراهی زیر یک لوا و هدف اشاره کرد. یکپارچگی شیعیان در وضعیت خوبی نمی‌باشد و تفرقه زیادی مشاهده می‌شود. گروه‌های شیعی بیشتر بر حسب ملیت و قومیت خود تعریف می‌شوند، از یکدیگر خبری ندارند و جدا جدا کار

اساس شواهد و قرائین می‌توان گفت که ایرانیان مقیم آمریکا، بیشتر در شهرهای لس آنجلس، واشنگتن، نیویورک و شیکاگو زندگی می‌کنند. جامعه شیعیان در آمریکا، به‌ویژه پس از جنگ جهانی دوم و در دهه‌های بین ۱۹۵۰ تا ۱۹۷۰ بر اثر افزایش تعداد مهاجرین ایرانی، لبنانی و عراقی بخش بسیار مهمی را از جمعیت مسلمانان در ایالات متحده تشکیل می‌داد ولی اهمیت شیعیان از جنبه‌های سیاسی، اقتصادی و فرهنگی با پیروزی انقلاب اسلامی ایران و توجه فوق العاده مردم و افکار عمومی به بیداری مسلمانان گسترش پیدا کرد. جامعه شیعیان در دهه‌های ۱۹۶۰ و ۱۹۷۰ در آمریکا فعال‌ترین و مهم‌ترین گروه سیاسی را تشکیل می‌داد. مثلاً انجمن دانشجویان مسلمان که تحت نظر و رهبری ایرانیان مقیم آمریکا و کانادا اداره شده و فعالیت می‌کرد، نقش بسیار بزرگی در بسیج مسلمانان و آگاهی افکار عمومی آمریکا در دوران انقلاب اسلامی داشت.

البته این نکته را هم باید اضافه کرد که گروه‌های شیعی دیگری نیز در آمریکا فعال هستند؛ از جمله گروه خوجه‌ها در کینز نیویورک که به علت فعالیت‌های انتشاراتی‌شان مشهور هستند. عضو بسیار فعال این گروه، «عون علی خلفان» است که ترجمه‌ای انگلیسی از قرآن را در سال ۱۹۸۸ چاپ کرد. براساس آخرین مطالعات و تحقیقات صورت گرفته در مورد مسلمانان آمریکا در سال ۲۰۱۱ میلادی، بیشترین جمعیت شیعیان آمریکا در ایالت کالیفرنیا متمرکز است و بعد از کالیفرنیا، میشیگان، ایلینوی، واشنگتن، نیویورک و تگزاس به ترتیب در رده‌های بعد قرار دارند. اگر بخواهیم تمرکز شیعیان آمریکا را در یک محدوده جغرافیایی خاص مورد ارزیابی قرار دهیم باید گفت که شهرهای دیترویت، دی‌بورن که دو شهر تقریباً متصل به یکدیگر در ایالت میشیگان هستند با جمعیتی حدود ۹۰

شده‌اند و بعد تحت تأثیر روحیه و شخصیت امام خمینی (ره) و پیروزی انقلاب اسلامی ایران به مکتب اهل بیت (ع) گرایش پیدا کردند.

نخستین گروه شیعیان مهاجر، از لبنان و سوریه به آمریکا مهاجرت کردند و در شهرهای دیترویت میشیگان، راس و داکوتای شمالی ساکن شدند. پس از جنگ جهانی دوم، با تعدیل قانون مهاجرت به آمریکا، آسیایی‌ها و از جمله مسلمانان و شیعیان، توانستند به آمریکا مهاجرت کنند و اینک بزرگ‌ترین جمعیت شیعی در آمریکا در شهر دیترویت میشیگان، با سیصد هزار آمریکایی عرب تبار، ساکن است. در جنوب شرقی این شهر، یکی از بزرگ‌ترین مساجد آمریکا، یعنی مرکز اسلامی دیترویت، در سال ۱۹۲۰ میلادی ساخته شد. این مرکز، نزدیک کارخانه ماشین سازی فورد آمریکا ساخته شده است؛ زیرا بیشترین مهاجران عرب، در بدو ورود به آمریکا در آن کارخانه مشغول به کار شدند. رهبر این گروه، شخصی به نام امام حسن قزوینی است که در کربلا متولد شده و حدود ده سال نیز در حوزه علمیه قم مشغول به تحصیل بوده و در سال ۱۹۹۲ به آمریکا مهاجرت کرده است. برخی از مسلمانان مقیم آمریکا را ایرانیان تشکیل می‌دهند. آنها به سه دسته تقسیم می‌شوند: گروه اول، ایرانیانی که به صورت قانونی از کشور خارج شده و در آمریکا اقامت گزیده‌اند، مانند تجار و روشنفکران ملی گرا؛ گروه دوم، ایرانیانی که به صورت غیر قانونی از کشور خارج شده‌اند. بیشتر این گروه را افراد تحصیلکرده تشکیل می‌دهند و گروه سوم، افرادی که به سبب فعالیت‌های سیاسی علیه نظام جمهوری اسلامی ایران و نداشتن پایگاه مردمی، مجبور به ترک ایران شده‌اند. از ایرانیان مقیم آمریکا، آمار دقیقی در دست نیست. همچنین از پراکندگی آنان در این کشور تصویر روشنی وجود ندارد؛ اما بر

تشیع در آمریکا

◀ پروفسور لیاقت علی تکیم کتاب «تشیع در آمریکا» را در پنج فصل تدوین کرده است. (Shi'ism in America) نویسنده در اولین فصل به خاستگاه‌های شیعیان آمریکا و تجارب دینی و فرهنگی آنان در آمریکا پرداخته است. وی در ادامه با مقایسه شیعیان لبنان در نیمه نخست قرن بیستم و شیعیان آمریکا در حال حاضر به این نتیجه می‌رسد که شیعیان آمریکا یک مجموعه واحد و یکپارچه نیستند؛ بلکه از گروه‌ها و فرهنگ‌های مختلفی شکل گرفته‌اند و همچنین به این نکته تأکید می‌کند برای بررسی درست خاستگاه جامعه شیعیان آمریکا باید به وضعیت فعلی مسلمانان سنی مذهب در این کشور هم توجه کرد؛ چرا که با وجود اختلافات میان گروه‌های شیعی و سنی، آنان در این جامعه در کنار یکدیگر زندگی می‌کنند و با هم به مقابله با مشکلات فرا روی مسلمانان می‌روند؛ لذا نویسنده بر این باور است که در آغاز قرن بیستم، هویت دینی مسلمانان در آمریکا پیش از گرایشات فرقه‌ای مورد توجه و اهمیت قرار داشته است. بخش دوم کتاب به مؤسسات و مراکز شیعی در آمریکا اختصاص یافته است. مشکلات فرا روی شیعیان در آمریکا و یافتن راه‌های مقابله با آنها، مقایسه جوامع شیعی مانند لبنان، ایران، عراق، پاکستان و شیعیان خوجه در آمریکا و نیز بررسی تجارب دو گروه از شیعیان آمریکا یعنی شیعیان مهاجر و شیعیان بومی از مهم‌ترین مباحث این فصل است. بخش سوم کتاب درباره روابط شیعیان و اهل تسنن در آمریکا است. نویسنده بر این مدعا است که بعد مذهب از موجودیت شیعه در آمریکا وابسته به مناسبات شیعیان با دیگر مسلمانان است. در حقیقت روابط شیعیان با اهل تسنن در آمریکا متأثر از روابط سیاسی در خاورمیانه است. وی در ادامه به این نکته می‌پردازد که اختلافات سیاسی حاکم بین ایران و عربستان در خاورمیانه بر روابط گروه‌های شیعی و اهل تسنن در آمریکا بسیار تأثیر گذار بوده است. همچنین به این نکته مهم اشاره شده که اختلافات بین جوامع مسلمان، مهاجرت گروه زیادی از محافظه کاران به آمریکا را تشدید کرده است و در نتیجه اختلافات فرقه‌ای بیش از پیش خودش را در آمریکا نشان می‌دهد. بخش چهارم کتاب به اصلاح قوانین اسلامی در آمریکا می‌پردازد. نکته مهم، تفاوت بسیار میان تجارب شیعیان آمریکا، به سبب تلاشی که علما و فقه‌های شیعه برای تفسیر مجدد قوانین اسلامی با شرایط و اوضاع مدرن انجام داده‌اند، با تجارب اهل سنت است. تکیه اصلی نویسنده در این بخش بر افزایش ارتباط و تعاملات علما با شیعیان غرب می‌باشد. این افزایش رابطه، علما را از مشکلات شیعیان در جوامع مدرن غرب آگاه ساخته و لذا آنها را وادار به ارائه راهکارهای جدید برای پاسخگویی به مشکلات کرده است. بخش پنجم با عنوان تشیع و بلورالیزم در آمریکا را مورد بحث و بررسی قرار داده است. یکی از محورهای اصلی بحث در این بخش فعالیت‌های تبلیغی شیعیان در آمریکا است. نویسنده در همین راستا و برای رسیدن به یک نگاه تطبیقی به بررسی فعالیت تبلیغی اهل تسنن نیز می‌پردازد. وی به واقعه ۱۱ سپتامبر هم از این منظر پرداخته که بعد از این واقعه شیعیان به این باور رسیدند که تکثر گرایی یک واقعیت اجتماعی گریزناپذیر در آمریکا است و این باور هم در جامعه مسلمانان و هم در جامعه مسیحیان پدید آمد که به جای تقابل و تغییر دین دیگری، به گفت‌وگو بپردازند و در فکر تعامل بین ادیان باشند. ||

می‌کنند و تمرکزشان غالباً بر رقابت است. به عنوان مثال، یک حسینه یا مسجد با حسینه و مسجد مجاور خود در جذب بیشتر افراد رقابت می‌کند. حتی در بین حسینه‌ها و مساجد یک ملت هم این کار شایع است؛ مثلاً حسینه لبنانی‌ها با مسجد عراقی‌ها هیچ کاری با هم ندارند، ولی اگر ایرانی‌ها مسجد یا حسینه‌ای داشته باشند با هم رقابت می‌کنند و همین موجب کینه می‌شود.

یکی دیگر از ضعف‌های موجود در جامعه شیعیان آمریکا عدم مطالعه و شناخت صحیح از شیعیان و اعتقادات آن‌هاست. دلیل این عدم توجه به تشیع در مطالعات اسلامی غربی‌ها سيطرة اهل تسنن بر مراکز قدرت و ثروت در طول تاریخ اسلام است و این عامل باعث شده که تشیع و شیعیان در حاشیه مطالعات اسلامی قرار داشته باشند. تکیه اصلی مستشرقان بر منابع اهل تسنن، شناخته نشدن شیعه به عنوان یک جریان نیرومند دینی، سیاسی و فرهنگی، غرض ورزی‌های برخی از مترجمان سنی مذهب آثار شرق شناسان، ضعف دستگاه تبلیغی شیعه و پیچیدگی و ابهام تاریخ سه قرن نخست شیعه از یک سو منجر به پایین بودن تعداد تألیفات مربوط به شیعه شده و از سوی دیگر از درجه اعتبار مطالعات و بررسی‌های انجام شده کاسته است.

محققین مشکل اصلی شیعیان آمریکا را فقدان رهبری واحد می‌دانند. به گفته ایشان یک گروه ۱۶۰ یا ۱۷۰ نفره به عنوان کمیته علما در آمریکای شمالی وجود دارد، که در جلسات آن فقط ۴۰ تا ۵۰ نفر حضور می‌یابند و می‌گویند «چون فلائی که تحت نظر فلان مرجع است در جلسه حضور دارد، مانمی آییم». متأسفانه در شرایط کنونی بین شیعیان در آمریکا اختلاف خیلی زیاد است، می‌توان گفت مراکز شیعه بیش از آنکه مرکز اسلامی باشند مراکز فرهنگی مرتبط با قومیت‌ها و کشورهای مختلفند؛ مراکز فرهنگی ایرانی، پاکستانی و ... که همکاری‌شان هم خیلی کم است. از سویی نوجوانان شیعه میل به فرهنگ آمریکایی دارند؛ لذا اختلاف نه فقط بین شیعیان بلکه در درون خانواده‌ها نیز بروز کرده است.

شرق شناسی از چند قرن پیش به صورت جدی در غرب مطرح شده است و در همین راستا دیار تمان‌های مختلفی در اروپا و آمریکا درباره ادیان به وجود آمده که درباره ادیان شرقی تحقیق کردند. توجه مراکز علمی و دانشگاهی در غرب به تشیع بعد از انقلاب اسلامی ایران بسیار بیشتر گردید، و مبنای تشیع را از زوایای مختلفی مورد بررسی قرار دادند. با این حال از نظر صاحب نظران، تأسیس یک کرسی شیعه‌شناسی در آمریکا خیلی مهم است. امروزه در لس آنجلس یک کرسی عمر بن الخطاب داریم، یک کرسی ملک عبدالعزیز سعودی داریم و یک کرسی پرنس ولید یا پرنس بندر بن سلطان که سعودی‌ها از آن‌ها حمایت می‌کنند. ما هم می‌توانیم از این سنخ کرسی‌ها داشته باشیم که در مقایسه با برخی طرح‌ها که مبالغه هنگفتی می‌خواهند نیازمند هزینه‌های بالایی نیست.

نتیجه

با وجود اینکه حضور مسلمانان و به ویژه شیعیان در آمریکا به مدت‌های مدیدی می‌رسد ولی ترکیب جامعه مسلمانان آمریکا به هیچ وجه همگن نیست.

در واقع، اسلام در آمریکا آمیزه‌ای از گروه‌های قومی، نژادی، فرقه‌ای و ملی فراوان است. در این میان شیعیان به حفظ هویت ویژه فردی و جمعی خویش بیش از اشاعه آن در میان دیگران اهمیت می‌دهند و صحیح است که بگوییم کانون اصلی توجهات شیعیان آمریکا بیشتر معطوف به حفظ خودشان است، نه اینکه محدوده معنوی و مذهبی خویش را توسعه دهند. برای رشد و تعالی تشیع در آمریکا نیاز است تا ضمن حمایت از گروه‌های فعلی زمینه هم‌افزایی بین آنها توسط جمهوری اسلامی ایران به عنوان حامی شیعیان در جهان فراهم گردد. شناسایی نقاط ضعف جریان‌های شیعی در آمریکا و تبدیل آن به فرصت و استفاده از پتانسیل‌های بالای فرهنگی برای جذب جوانان این جامعه بایستی در دستور کار مسئولان فرهنگی قرار گیرد. ||